

Plzeňský kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

číslo 5 | květen 2024 | ročník XXII | www.plzensky-kraj.cz

Tomáš T. Kůs: Slam poetry je pro mladé lidi branou do světa poezie

OBSAH

03	Úvodní slovo Žihlice mají nové srdce: hasičárnu Kraj se sblížil s Techmaní Silničáři mají nová auta
04	Úspěch jsme ještě nestihli vstřebat Pošlete nábytek do světa
05	Cyklobusy už zase jezdí Kde jezdily vlaky, tam se teď rozjedou kola
06	Pacienti s onemocněním ledvin se dočkali nové dialýzy Daruj krev, užij si festival
07	Zpívání přináší dětem radost i budoucnost Kdybych nebyl ve sboru, bral bych dneska drogy
08	Rozhovor s Tomášem T. Kusem
10	Národopisné muzeum vypráví příběhy od kolébky po hrob
11	Výlet jako z filmového plátna
12	Hydepark
14	Postavte na zahradě hotel! Hmyz i planeta to ocení
15	Projekt Zdravá krajina přináší konkrétní výsledky práce Půlmaraton běžel rekordní počet běžců

Selský dvůr U Matoušů v Plzni-Bolevci

Venkovská idyla uprostřed města

<https://usedlost-bolevec.cz>

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
SELSKÝ DVŮR U MATOUŠŮ V PLZNI-BOLEVCÍ

POSLEDNÍ MOŽNOST POŽÁDAT SI O KOTLÍKOVOU DOTACI PRO NÍZKOPŘÍJMOVÉ DOMÁCNOSTI

Podání žádosti do 30. 08. 2024

NA CO PŘESNĚ? Na výměnu kotlů na pevná paliva 1. nebo 2. emisní třídy za nový ekologický zdroj vytápění. **Zákaz používání kotlů na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy platí od 1. září 2024.**

KOLIK MŮŽU DOSTAT? Na kotel na biomasu max. 130 000 Kč a na tepelné čerpadlo max. 180 000 Kč.

Kontakt:
telefonní číslo: 377 195 099,
e-mail: kotliky@plzensky-kraj.cz

Více informací na www.plzensky-kraj.cz/kotlikove-dotace-pro-nizkoprijmove-domacnosti-pok-2

Plzeňský kraj, Škroupova 1760/18, 301 00 Plzeň
IČO: 70890366

Redakční rada: Markéta Čekanová, Helena Frintová,
Eva Mertlová, Patrik Pátek, Inesa Plassová,
Jindra Radová, Štěpánka Szabó

Náklad: 265 000 ks

Datum vydání: 20.05.2024

Místo vydání: Plzeň

Grafická úprava: NAVA Tisk s.r.o.

E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz

Distribuce výtisků zdarma

Foto na titulní straně: Jindra Radová

Neoznačené články jsou redakčními materiály.

Díky bezpečnému sběru jsme za rok 2023
posbírali více než 2.000 tun odpadních baterií.

Chcete také sbírat baterie bezpečně?

Pak se podívejte na krátké video,
které jsme pro vás připravili!

ecobat.cz

Vážení čtenáři,
obyvatelé Plzeňského kraje,

první májové dny už máme za sebou a spolu s nimi i připomenutí událostí souvisejících s koncem II. světové války a osvobozením naší vlasti. Děkuji všem, kteří se zúčastnili pietních aktů. Všem, kteří utílili památku těch, kteří položili život za naši svobodu.

Doufám, že se vám líbil náš Půlmáraton Plzeňského kraje a že jste už vyzkoušeli či vyzkoušíte novou cyklostezku vedoucí po bývalém železničním tělese z Bukovce do Chrástu. Ve chvílích volna nahlédněte také do Národopisného muzea. Po ukončené revitalizaci vás tu čeká nová stálá expozice se dvěma návštěvnickými okruhy věnovanými životu v Plzni a okolí v letech 1830–1900. Prolistujete-li toto číslo magazínu, čeká vás i rozhovor s laureátem Magnesie Litery, plzeňským rodákem, básníkem Tomášem T. Kúsem. Věnuje se populárnímu žánru slam poetry, jehož podstatou jsou vypočítané a vtípné texty pronášené z pódia směrem k publiku. A ještě vám představíme studentku Annu Krebsovou, členku týmu LASAR. Společně s dalšími čtyřmi studenty představili svůj projekt v americkém Houstonu, kde vyhráli soutěž Conrad Challenge.

Přeji vám pěkné čtení ...

Rudolf Špoták,
společně s Radou Plzeňského kraje

Žichlice mají nové srdce: HASIČÁRNU

Žichlice, část obce Hromnice, má novou dominantu. Stala se jí zrekonstruovaná hasičská zbrojnice, která vznikla kdysi přestavbou staré stodoly. Později se její součástí stalo také kino s knihovnou a klubovnou a nakonec spolková místnost s knihovnou.

Rekonstrukce za téměř 30 milionů korun trvala 19 měsíců. Díky ní vznikl téměř dokonalý projekt první pomoci. Na prostranství před hasičárnou jsou i nová parkovací místa a v budoucnosti zde přibude ohniště pro společná posezení. Přízemí je určeno dobrovolným hasičům, nové zvýšené podkroví pak bude sloužit spolkům a dětem.

Kraj se sblížil s Techmanii

Plzeňský kraj se stal zakladatelem Techmania Science Centrum o.p.s. V této roli nahradil Západočeskou univerzitu, která v Techmanii zůstává dál jako strategický partner. Druhým zakladatelem zůstává Škoda Investment a.s. Výplývá to z dohody, kterou kraj s univerzitou podepsaly před několika týdny.

Pozice zakladatele totiž neznamená, že dotyčná instituce Techmanii založila, ale že k ní má takříkajíc rodičovský vztah. Plzeňský kraj ji podporuje každoročně nejméně deseti miliony korun, ale dosud neměl možnost cokoli z jejího chodu ovlivnit. Nyní se tedy situace změní.

Silničáři mají nová auta

Správa a údržba silnic Plzeňského kraje převzala na svém středisku v Kralovicích čtyři nové nákladní automobily, tři Mercedesy a jednu Tatru Phoenix s výměnnými nástavbami pro zimní a letní údržbu komunikací. Auta jsou vybavena sněhovými radlicemi, sypači, sklápěcí korbou nebo nástavbou pro technologie mikrokoberců. Z celkových 28,8 mil. korun kraj zaplatil 25 milionů.

Krajští silničáři mají k dispozici celkem 209 nákladních automobilů, většina z nich slouží v létě i v zimě. Technika je pravidelně obměňována. Jen letos bude její obnova stát 85 milionů korun, kraj poskytne 25 milionů.

Úspěch jsme ještě nestihli vstřebat

Letošní ročník mezinárodní studentské soutěže Conrad Challenge v americkém Houstonu s přehledem vyhrál tým z České republiky, v němž byla i Anna Krebsová z Plzně. Pětičlenný tým zvítězil s nápadem, jak s pomocí laseru na dálku opravovat nefunkční družice na oběžné dráze Země. Do soutěže bylo přihlášeno více než dva tisíce týmů a čeští studenti získali ocenění za nejlepší představení projektu v kategoriích odborné poroty i široké veřejnosti. Zakladatelka soutěže Nancy Conradová dokonce řekla, že předvedli jednu z nejlepších prezentací, jakou kdy na soutěži viděla. „Úspěch jsme si ještě vůbec nestihli vychutnat, protože se na nás hned vrhla média. Takže ani doma nebo ve škole nebyla žádná velká oslava,“ říká s úsměvem Anna Krebsová.

Tým se dal dohromady loni v létě, a to na sociálních sítích, protože další členové byli z Brna, Ústí nad Orlicí nebo Blan-

ska. Během řešení své práce museli studenti jednat i s různými firmami, sponzory nebo představiteli krajských samospráv. Právě ty totiž finančně podpořily jejich cestu do finále do Ameriky. Tady studenti museli v angličtině odprezentovat celou svoji práci. Český tým pojal prezentaci jako svého druhu show a právě tím zaujal. „Účast v soutěži mě neskutečně posunula nejen v matematice a fyzice, ale i v angličtině, ve schopnosti prezentovat, komunikovat s nejrůznějšími lidmi a podobně,“ přemítá Anna Krebs-

sová. Součástí výhry byla i stipendia na amerických univerzitách. Anna má před sebou ještě rok studia na gymnáziu, a tak bude zvažovat, jakou cestou se dál vydá. Láká ji stát se pilotkou dopravního letadla a zároveň si uvědomuje, že stipendium na americké univerzitě je příležitost, jaká podruhé už přijít nemusí.

Účast v soutěži mě neskutečně posunula nejen v matematice a fyzice, ale i v angličtině, ve schopnosti prezentovat, komunikovat s nejrůznějšími lidmi a podobně

Pošlete nábytek do světa!

Víte, že v Plzeňském kraji funguje Nábytková banka? Jde o spolek, jehož vznik kraj loni podpořil a který je součástí České federace nábytkových bank a re-use center. Nábytková banka naplňuje koncept takzvané cirkulární ekonomiky, to znamená, že dává druhou šanci nábytku, vybavení do domácností či elektrospotřebičům, které ještě mohou někomu posloužit, ale byly by skončily jako odpad. Nábytková banka získává všechno od dárců zdarma a následně to distribuuje prostřednictvím partnerských organizací, jako jsou sociální odbory nebo neziskové organizace příjemcům, jimiž jsou klienti nízkopříjmových domácností. Během prvních tří měsíců fungování se Nábytkové bance podařilo získat bezmála 10 tun věcí a podpořit 87 klientů. Do života se tak vrátily zhruba tři tuny nábytku a vybavení domácností, které už měly namířeno na skládky. Další informace najdete na www.nbpk.cz.

Cyklobusy už zase jezdí

S jarním počasím se do nabídky autobusových spojů vrátily i víkendové cyklobusy. Jezdit budou až do poloviny října a na Šumavě během prázdnin dokonce denně.

Rok 2024 přináší dvě novinky. Tou první je zrychlení spojení mezi Plzní a Brdy, kdy pojedou nová linka 447 z Plzně již v 8:10 h z Terminálu Hlavní nádraží a přes Losinou, Nezvěstice a Spálené Poříčí a bude pokračovat do Míšova a na Teslíny. Kapacita spoje je 22 kol a celkem 78 cestujících. V 8:35 h pak pojedou běžný spoj linky 523 z Plzně přes Starý Plzenec též na Míšov, Teslíny až do Rožmitálu, přičemž na tomto spoji nebude přeprava jízdních kol možná. Díky tomuto posílení spojení by měly být odstraněny kapacitní problémy a s tím také spojená vysoká zpoždění.

Úplnou novinkou je pak spuštění cyklobusové linky 248 z Rokycan přes Hrádek, Mirošov, Skořice a Vísky do Míšova a na Teslíny. První spoj vyjíždí z Rokycan v 9:10 h a na Teslínech je v deset hodin. Zpět do Rokycan jede v 17:35 h z Míšova a do

Rokycan přijede v 18:19 h s návazností na rychlíky. V mezičase pojedou dva páry spojů mezi Mirošovem a Míšovem, a to s návazností na vlak. Kapacita vozu je 5 kol a 78 cestujících.

Chcete mít jistotu, že nezůstanete na zastávce, protože se vaše kolo nevejde do cyklobusu? Není nic jednoduššího než si místo pro jízdní kolo rezervovat. Stačí si zakoupit jízdenku na požadovaný spoj v mobilní aplikaci Virtuální karta a při nákupu jízdenky zaškrtnout políčko Přidat kolo. Zároveň s jízdenkou dostanete i jízdenku a místenku pro kolo.

S jízdním kolem se na výlet po kraji můžete vypravit také vlakem. Třeba spěšným vlakem Český les, který bude jezdit každou sobotu až do 21. září a doveze návštěvníky přes Stříbro, Svojsín a Bor do Bělé nad Radbuzou.

CYKLOBUSY

Linka	Kapacita
981 Domažlice – Klatovy – Prášíly – Kvilda	22 kol
651 FurthimWald – Domažlice – Čerchov – Waldmünchen	5 kol
649 Plzeň – Horšovský Týn – Bělá nad Radbuzou – Přimda	5 kol
462 Plzeň – Sušice – Horská Kvilda – Kvilda	22 kol spoje z Plzně 5 kol spoje Sušice – Kvilda
423 Plzeň – Klatovy – Čachrov – Modrava	22 kol
322 Plzeň – Dolní Bělá – Manětín	5 kol
251 Plzeň – Kladruby – Bor – Tachov – Stará Knížecí Hut	5 kol

IDPK

KOMPLETNÍ
PŘEHLED
O CYKLOBUSECH
ZÍSKÁTE NA

www.idpk.cz

DOPRAVA

Kde jezdily vlaky, tam se teď rozjedou kola

Bylo 14. července roku 1862, když společnost Česká západní dráha slavnostně uvedla do provozu železniční trať z pražského Západního nádraží do Plzně. Supěly tu parní lokomotivy, které později nahradily ty diesellové a nakonec elektrické. V roce 2018 byl proražen tunel pod Chlumem a trať v úseku těsně před Plzní změnila svoji trasu; její část mezi Doubravkou a Ejpovicemi osiřela.

A tak Plzeňský kraj přišel s nápadem vybudovat v místech, kudy více než sto padesát let vedly koleje, cyklostezku Chlumeck – Bukovec – Chrást u Plzně. S přípravou se začalo v roce 2023 a stavební práce přišly na řadu začátkem letošního února. Bylo

třeba vykácet náletové dřeviny a zlikvidovat plevel, přerovnat šterkové podloží a nakonec položit asfalt. Ale také vybudovat odpočívky a kanalizační propusti, napojit stezku na okolní komunikace nebo postavit opěrnou zeď. Vznikla bezmála pětilokometrová stezka, na níž navazuje ještě kilometrový úsek Chlumeck – Bukovec.

Cyklostezka bude slavnostně otevřena 21. května v 15:30 h. Cyklisté, děti na odrážedlech, teenageři na in-line bruslích, maminky s kočárky, zkrátka každý, kdo chce, je zván, aby si ji přišel vyzkoušet.

Pacienti s onemocněním ledvin se dočkali nové dialýzy

Klatovská nemocnice otevřela zbrusu nové dialyzační středisko. To představuje zásadní krok vpřed v péči o pacienty s onemocněním ledvin a pacienti ho najdou kousek za hlavním vjezdem do nemocničního areálu. Kraj na jeho výstavbu vynaložil 80 milionů korun.

Moderní objekt nahrazuje dosavadní prostory, které již nevyhovovaly současným standardům péče o pacienty vyžadující dialýzu. Ve středisku se nachází 20 dialyzačních lůžek, což je o tři více než předtím. Nově je zde i pracoviště pro břišní dialýzu a kanylaci. Zavedení technologie pro automatické přípravy a rozvod dialyzačních roztoků významně usnadní práci sestřiček a zlepší hygienické standardy při manipulaci s roztoky. Pacientů, kteří potřebují dialýzu, stále přibývá. Vzhledem k tomu, že Klatovská nemocnice sleduje moderní trendy a zapojuje pacienty do transplantačních programů, byla investice do nového střediska zcela nezbytná.

Nové dialyzační středisko má také přímé spojení s hlavní nemocniční budovou, což pacientům umožňuje rychlý přístup k lékařské péči v případě nutnosti.

„Dialyzovaní pacienti často tráví v zařízení několik hodin, a proto jsme chtěli, aby bylo nové prostředí co nejpříjemnější,“ říká ředitel nemocnice Ondřej Provalil.

Klatovská nemocnice tak posiluje své postavení jako jednoho z předních zdravotnických zařízení v regionu, které aktivně podporuje nejen léčbu ledvinových onemocnění, ale i pokračující vývoj a inovace.

Klatovská nemocnice otevřela zbrusu nové dialyzační středisko. Kraj na jeho výstavbu vynaložil 80 milionů korun.

Daruj krev, užij si festival

Patříte mezi milovníky rockové hudby a zároveň jste dárci krve? Nebo máte zájem stát se dárcem a zároveň si užít skvělé hudební festivaly? Organizátoři festivalů Pekelný ostrov v Holýšově a ChodrockFest v Domažlicích přichází s atraktivní nabídkou slev pro dárcce krve. Dárci krve a plazmy mohou získat výrazné slevy na vstupenky na oba tyto festivaly. Nabídka se vztahuje i na nové zájemce o dárcovství, kteří se rozhodnou k darování přistoupit před zahájením festivalu.

Jaké jsou konkrétní slevy? Na festival Pekelný ostrov, který se koná 5. a 6. července a kde vystoupí kapely jako Divokej Bill, Tři sestry nebo Výpsaná fixa, dárci zaplatí za vstupenku pouze 800 korun. ChodrockFest, plánovaný na 9. a 10. srpna s účastí skupin jako Harlej a Wohnout, nabídne dárcům vstupné za 650 korun.

Darovat krev můžete i v Nemocnicích Plzeňského kraje, tedy například v Klatovech, Domažlicích nebo Rokycanech. A mimo to probíhají i takzvané výjezdové odběry v Sušici, Horažďovicích, Horšovském Týně, Klenčí pod Čerchovem a Bělou nad Radbuzou.

Jak zlevněné vstupenky získat? Stačí navštívit online platformu vstupenkovna.cz, vybrat si konkrétní festival a v nabídce vstupenek zvolit možnost určenou pro dárcce krve. Sleva se vztahuje pouze na aktivní dárcce.

V Česku je v současnosti na 221 tisíc dárců krve, jejich počet však stále mírně klesá a nemocnice se často potýkají s jejich nedostatkem. Podle odhadů chybí až 80 tisíc dárců. Dárcem krve se může stát každý člověk ve věku 18 až 65 let, který je zdravý a váží více než 50 kg.

Zpívání přináší dětem radost i budoucnost

Federace dětských domovů ČR pořádá každoročně přehlídku zájmové umělecké činnosti dětí z dětských domovů. Jmenuje se Nejmilejší koncert a jeho regionální kolo hostil Kulturní dům Mže v Tachově. Děti soutěžily v sólovém, sborovém a skupinovém zpěvu a ve hře na hudební nástroj, v recitaci, v moderním i klasickém tanci a došlo i na divadlo v podobě malých jevištních forem. V předsálí byly navíc vystaveny rukodělné a výtvarné práce.

Celostátní finále Nejmilejšího koncertu 2024 se bude konat 1. června v Praze. Plzeňský kraj tu budou reprezentovat děti z dětských domovů v Horšovském Týně, Kašperských Horách, Staňkově a Tachově a z dětského diagnostického ústavu v Plzni.

Plzeňský kraj zřizuje sedm dětských domovů s celkovou kapacitou 290 lůžek. Všechny dětské domovy jsou rodinného typu, což znamená, že děti žijí ve 37 skupinách. Každá z nich obývá samostatný, plně vybavený byt a o děti pečují stálý tým zaměstnanců. Některé byty jsou přímo v hlavní budově dětského domova, další fungují mimo ni, ve stejném městě či obci, a některé rodinné skupiny žijí úplně v jiném městě nebo vesnici.

Kdybych nebyl ve sboru, bral bych dneska drogy

Miro Bartoš je sólistou plzeňské opery. Před třiceti lety to ale byl romský kluk, který žil v dětském domově Domino v Plzni a zpíval v pěveckém sboru Domino.

Co to pro vás tehdy znamenalo?

Především jsme se díky zpívání ve sboru dostali ke kultuře, k umění. A také mě motivoval tehdejší ředitel domova Petr Pavel, který rozhodl, že půjdu studovat. Já jsem chtěl být kuchař, moje sestra se šla učit cukrářkou. Ale protože jsme oba dva zpívali ve sboru a byli jsme dobří, pan ředitel nás svojí pevnou rukou dostal na konzervatoř a my jsme ji, pod vedením výborné paní profesorky Lilky Ročákové, vystudovali.

Přemýšlel jste někdy, kde byste dnes byl, kdybyste se do sboru tenkrát nedostal?

Asi bych bral drogy a nepracoval. Taková je realita mých bratranců a sestřenic.

Jaké možnosti, obzory a světy vám zpívání otevřelo?

Sbor Domino byl propojený s Nadací Terezy Maxové, a tak jsme jezdili na různé koncerty a další akce. Později jsem byl třeba ve finále mezinárodní pěvecké soutěže v Montrealu a dnes se setkávám s krásnými díly světové opery a spolupracuji s řadou skvělých kolegů a režisérů. Také jsem díky zpěvu dostal příležitost studovat. Nejen, že jsem absolvoval konzervatoř a po ní zpěv na pedagogické fakultě, ale díky jedné nadaci jsem mohl vystudovat ještě management a globální podnikání na Newton College. Kdybych mohl dětem z dětských domovů něco poradit, řekl bych: využijte své příležitosti a běžte studovat!

Slam poetry je pro mladé lidi branou do světa poezie

autor: **Markéta Čekanová** / foto: **archiv Tomáše Kůse**

Tomáš T. Kůs je nejen plzeňský básník, ale také čerstvý laureát čestné Ceny Magnesia za přínos knižní kultuře. Spolu s ním ji dostala celá česká slam poetry scéna. Poprvé se tak prestižního literárního ocenění dočkal minoritní a ne zrovna mainstreamový žánr.

„Slam poetry vznikla v polovině 80. let v Chicagu. V podstatě ji vytvořil stavební dělník Mark Smith, kterého štvála veřejná prezentace poezie, kterou znal z literárních kaváren. Možná kvůli němu se slam poetry občas přezdívá špinavá sestra poezie,“ vysvětluje Tomáš T. Kůs.

Budme trošku konkrétnější.

Určitě to známe i v Česku: na autorské čtení přijde deset kamarádů, autor zaboří hlavu do knížky, za hodinu ji zvedne, všichni se přitom nudí a na konci se společně napijou a vzájemně si zatleskají. Mark Smith nechtěl, aby se autorovi tleskalo za to, co někoho jiného

nudí. A začal se zajímat o to, jak by prezentace poezie mohla být k divákům trochu vstřícnější. Začal organizovat první slam poetry v malém klubu a rychle se rozšířila. Dneska slam poetry funguje po celém světě. Dělá se v ní mistrovství Evropy, mistrovství světa. V Německu je dokonce celá scéna slam poetry chráněná jako nehmotná památka UNESCO, což je prostě neuvěřitelné.

Co tedy přesně slam poetry je?

Slam poetry se pohybuje na pomezí literatury, divadla a performance. Pokud chcete být dobrý slamer, tak musíte umět dobře psát, ale zároveň musíte to, co napíšete, umět zajímavě interpretovat. U psaní slam poetry se vlastně primárně musí myslet na to, aby ji dokázal vnímat divák.

Magnesia Litera je ocenění, které se obecně vnímá jako záležitost seriózní. Jaké to bylo, když vám řekli, že ji dostane tak nemainstreamová věc, jako je slam poetry?

Pro nás to bylo velké překvapení, ale zároveň je to velké uznání, protože tím byla vymazána propast mezi klasickou poezií a slam poetry. Já si myslím, že ta propast vůbec existovat nemusí, že dnes už spolu všechno krásně souvisí a propojuje se, že se obojí může navzájem doplňovat. Slam poetry například má tu skvělou vlastnost, že dokáže přivádět ke klasické poezii mladé lidi, protože k nim mluví jejich jazykem, je autentická, je aktuální, je pro ně dobře uchopitelná. A proto může být iniciačním prostředkem pro vstup do světa literatury.

Je slam poetry improvizace, anebo to mají slameři všechno pečlivě připravené?

To o té improvizaci je velký omyl. Ano, kdysi se česká slam poetry trochu profilovala jako improvizáční disciplína. Dnes sice do ní improvizace pořád patří, ale opravdu je to jen z několika málo procent. Slam poetry scéna krásně profesionalizovala, všichni mají pro veřejnou prezentaci naprosto vypilované texty. To ale neznamená, že by improvizace zmizela úplně. Na každé slam poetry akci máme třeba dvanáct výstupů a z toho je jeden improvizáční.

Slameři recitují výhradně svoje autorské texty, nebo mají i texty, které píše někdo jiný?

Vlastní texty jsou jedním ze tří základních pravidel slam poetry. Za druhé nesmíte použít žádnou rekvizitu. Můžete se vyjadřovat textem, pohybem, rytmem, mimikou. Nesmíte mít ani kostým, aby to nebylo příliš divadelní. A pokud soutěžíme například v rámci Mistrovství republiky, tak vstupuje do hry i časový formát. Obvykle to bývají tři minuty.

V čem se slam poetry liší od běžné recitace, kterou jsme zažili ve škole? Jenom v tom, že jde o autorské texty?

Nejenom. Slam poetry je dobrodružnější a autentičtější, protože člověk tam jde s kůží na trh a to při recitaci nemáte. Tam jen interpretujete nějakého autora. Tady jste autor vy. Myslím, že se svým způsobem vůči recitaci velmi vymezujeme. Ve slam poetry nejde

o to, aby to bylo profesionálně přednesené, ale spíš o to, aby to bylo autentické. Aby to bylo uvěřitelné, že to jde opravdu z vás.

Co by měl člověk udělat, kdyby se chtěl stát slamerem?

Určitě nejdřív chvíli nasávat atmosféru, chodit na slam poetry. Jeden ze slamerů kdysi řekl, že se z divácké židličky v první řadě překulil na podium a už tam zůstal. Do exhibic zveme zkušené autory, ale zároveň jedno místo zpravidla necháváme pro nováčky. Vedle toho máme pro nováčky i speciální formáty. A tady objevujeme nové lidi, takže se do toho dá velmi jednoduše vplout.

Vy nejste ale jen organizátor slam poetry akcí, ale sám také píšete poezii. Jaké je to být vnukem básníka? V čem vás ovlivnil váš dědeček, básník Josef Hrubý?

Od útlého věku jsem měl přístup k nekonečné knihovně poezie a dovolím si říct, že jsem už ve dvaceti letech toho měl opravdu hodně načteno. Zároveň jsem měl možnost za dědečkova života s ním ledacos konzultovat.

Pomáhal vám? Nosil jste mu básničky a on vám říkal tohle ne, tohle ano?

Vůbec ne. Vlastně až do puberty, než jsem se sám o poezii začal zajímat, jsem ho jako básníka vůbec nevnímal, byl to naprosto standardní vztah vnuk – dědeček.

Takže jste až v pubertě zjistil, že máte dědečka básníka, a ne ledajakého?

To ne, vždycky jsem to věděl, ale až do nějakého věku vás to ani nenapadne číst. Já jsem vlastně s poezií začal skrze beatniky. To je za mne ideální varianta, tahle poezie je taková krásně úderná, lehce uchopitelná a přesně pro ten teenagerovský věk.

Kdo je váš nejoblíbenější básník?

Z beatníků Gregory Corso nebo Ferlinghetti. Ale i dnes je v České republice spousta dobrých básníků a asi nemá smysl jmenovat jednoho úplně konkrétního.

Měl jste rád recitaci nebo poezii ve škole?

Chodil jsem na osvětlené gymnázium, kde jsme měli výborné profesoři, kteří mě k té správné poezii dokázali přivést.

Co je to správná poezie?

Nezačínali s něčím úplně složitým.

Jaký mají obecně slameři vztah k téhle, řekněme, klasické poezii?

Máme na scéně autory, kteří vůbec nečtou a nemají k literatuře žádný vztah. A přesto dokážou dělat dobrou slam poetry. Zároveň spousta slamerů už proplová i oficiální literaturou. Čili dokážou být velmi dobrými básníky a vydávat knihy u renomovaných nakladatelství a psát poezii, která patří na papír, a přitom být dobrými performery na pódiu.

Národopisné muzeum vypráví příběhy od kolébky po hrob

Po třech letech rozsáhlé rekonstrukce se v Plzni znovu otevřelo Národopisné muzeum Plzeňska. Projekt revitalizace zahrnoval nejen stavební rekonstrukci dvou památkově významných objektů, tedy Gerlachovského a Chotěšovského domu, ale také vybudování nové stálé expozice. Nově bylo také zpřístupněno Centrum experimentální etnologie.

Novou stálou expozici Národopisného muzea Plzeňska tvoří dva návštěvnické okruhy. První je věnován období let 1830–1900 a ukazuje život člověka, který přišel na svět na venkově, ale časem přesídlil do Plzně, kde také nakonec zemřel. Návštěvník se tu seznámí s detaily školního vzdělávacího systému, s každodenností dospívání i se složitostmi volby povolání a různými možnostmi obživy. Nahlédne i do dobového obchodu nebo

do hospody. Expozice přibližuje také, jak naši předkové trávili volný čas a nechybí ani pohled na bohatý spolkový život. A nechybí ani několik zajímavostí, které se dotýkají posledních věcí člověka. K vidění je tu například dvě stě let stará výklopná rakev z městského špitálu.

Druhý okruh přenese návštěvníky do minulosti skrze odívání a řemesla. Uvidí tu, jak se oblékali a jakou práci se živili lidé v 19. století v Plzni a v jejím okolí, jak se tyto dva světy od sebe lišily a hlavně jak moc se život ve městě a na venkově od té doby proměnil. Muzeum zde představuje svoji unikátní sbírku lidového a městského textilu, která byla až doteď k vidění jen zřídka. A tak tady můžete obdivovat třeba více než čtyři století starou pohřební výbavu Bohunký Lobkovické ze Šternberka.

Revitalizace Národopisného muzea Plzeňska (pobočky Západočeského muzea v Plzni) vyšla na 129 milionů korun a tři čtvrtiny zaplatil Evropský fond pro regionální rozvoj. Kraj jakožto zřizovatel muzea platil dvacet procent a zhruba pěti procenty přispělo Ministerstvo pro místní rozvoj.

Výlet jako z filmového plátna

Plzeňský kraj je čím dál atraktivnější pro filmaře. Natáčela se tu Policie Modrava, Copak je to za vojáka..., Anděl Páně, Tři oříšky pro Popelku, Santiniho jazyk a řada dalších. Vydejte se po jejich stopách prostřednictvím výstavy nebo přímo v reálu.

Lákají vás tajemství filmových lokací i krása míst, kde se odehrávají historické, pohádkové či filmové příběhy? Vydejte se po jejich stopách během letních výletů. Inspirativní průřez nabízí putovní výstava Regionální filmové kanceláře Plzeňského kraje, která bude během nadcházejících měsíců k vidění na řadě míst po kraji. Za filmovými lokacemi se ovšem můžete vypravit i bez její nápovědy. Stačí si vybrat, zda chcete jít po stopách pohádek, historických snímků nebo třeba filmových a seriálových hitů.

www.filmplzen.cz

Putování za pohádkami

Že Popelka bydlela ve skutečnosti na vodním hradě Švihov, ví už asi každý. A hrad se tím také náležitě chlubí. S dětmi tu můžete vyrazit na nenáročnou šestikilometrovou procházku po stezce Po stopách Popelky.

Další místa zase proslavila pohádka Anděl Páně: kostel sv. Mořice na Mouřenci nad Annínem a hrad Kašperk. Kašperk je nejvýše položený královský hrad v Čechách, který nechal postavit Karel IV. Kostel sv. Mořice na Mouřenci je druhým nejstarším kostelem v jihozápadních Čechách.

Režiséry filmových pohádek zaujaly ale i jiné lokality. Třeba Princezna zakletá v čase 2 a Z pekla štěstí 2 se natáčely na romantické zřícenině hradu Gutštejn u Konstantinových Lázní. Dorazit sem můžete Bezdrůžickou lokálkou, o níž se říká, že je to jedna z nejkrásnějších tratí na západě Čech. Jde o trať Pňovany – Bezdrůžice, kde vlak překonává údolí řeky Mže po 210 metrů dlouhém a 47 metrů vysokém železničním mostě. I ten ostatně filmaře zaujal, a tak se po něm řítil Vin Diesel v Hummeru v akčním snímku Babylon A. D. Na nádraží v Bezdrůžicích se zase natáčely některé scény filmu Nabarvené ptáče.

A když už budete v tomhle kraji, můžete zajet ještě do Úteřy. Tohle městečko si zahrálo ve filmech Habermannův mlýn, Dívka a kouzelník či Zvony z rákosu nebo v seriálech Zdivočelá země a Král Šumavy.

Historie v autentickém prostředí

Historických snímků se na západě Čech natáčelo mnohem víc. Kupříkladu jízdarňa ve Světcích u Tachova se stala dějištěm jedné scény v seriálu Marie Terezie.

Dalším filmaři oblíbeným místem je klášter Chotěšov. Zdeněk Troška tu natáčel film Andělská tvář, Tomáš Mašín snímek o osudech Egona Bondyho 3 sezóny v pekle, ale klášter se objevuje i ve filmu Česká spojka s Antony Hopkinsem.

Reálné kulisy poskytl filmařům i zámek Zelená hora u Nepomuka – dějiště Černých baronů. Naopak padesát kilometrů vzdálené Janovice nad Úhlavou si ve filmu nezahrály. Janovická kasárna na plátně představuje areál, který se ve skutečnosti nachází v Praze.

Nicméně i janovická kasárna se na stříbrném plátně objevila. Ve filmovém hitu Copak je to za vojáka s Jiřím Langmajerem v hlavní roli.

Hity (nejen) Jaroslava Soukupa

Asi největším hitem natočeným v našem kraji je seriál Policie Modrava. Některé z jeho lokací si můžete připomenout na pěším okruhu Po stopách Policie Modrava.

Režisér tohoto seriálu Jaroslav Soukup se narodil v Plzni a i své rodné město ve filmu náležitě proslavil.

Natočil zde oba dva Discopříběhy anebo film Vítr v kapse s dvojicí Lukáš Vaculík – Sagvan Tofi.

Filmová kamera se roztočila i v klášteře Kladruba. Jiří Strach tu natáčel mysteriózní sérii Santiniho jazyk.

foto: Jan Růžička

Míst, která zachytili filmaři ve svých snímcích, je v Plzeňském kraji dlouhá řada.

Na webu www.filmovamista-pk.cz, který provozuje Plzeňský kraj, najdete nejen jejich přehled, ale také tipy na čtyři celodenní výlety.

Téma: Dvacet let Evropské unie

Co přineslo Plzeňskému kraji dvacet let v Evropské unii?

Rudolf ŠPOTÁK (PIRÁTI)
hejtman Plzeňského kraje

Petr VANKA (ANO 2011)
náměstek hejtmána pro oblast regionálního rozvoje,
IT a evropských záležitostí

Možná leckoho překvapím, ale naše účast v Evropské unii se Plzeňskému kraji skutečně velmi vyplatí a má z toho velký užitek. Je tomu tak díky kvalitní práci nejen zdejších úředníků, ale i dalších subjektů z Plzeňského kraje, kteří jsou šikovni na administraci projektů a získávání peněz z evropských fondů pro jejich realizaci. Za uvedené dvacetileté období to představuje téměř 82 miliard korun, z toho více než 28 miliard šlo do oblastí dopravy, tedy např. do stavby či rekonstrukcí silnic, modernizace dopravních terminálů, obnovy vozového parku. Už z toho je v porovnání s ročním rozpočtem kraje čínicím zhruba 10 až 11 miliard ročně jednoznačně patrné, jak velká je to pomoc pro zajištění dalšího rozvoje kraje a zároveň zachování bezdlužnosti krajského rozpočtu, což se nám oproti jiným krajům dlouhodobě daří. Největším dopravním projektem Plzeňského kraje, který se nám podařilo díky příspěvku EU postavit, je Západní okruh Plzně (příspěvek EU 1,9 mld. Kč). Tento rozsáhlý projekt byl realizován pomocí dvou projektů během dvou programových období EU. Na přístrojové vybavení a modernizaci krajských nemocnic šlo jen z iniciativy REACT-EU celkem 437 milionů korun. Další evropské finance směřovaly také do oblastí životního prostředí, především pak do zvyšování kvality ovzduší díky kotlíkovým dotacím (757,7 mil. Kč). Pozadu nezůstala ani oblast vzdělávání nebo podpory sociálních služeb, i sem směřovaly stovky milionů z evropských fondů. Myslím, že je to dostatečně vypovídající výčet dokladující jednoznačnost přínosu naší účasti v EU.

Před dvaceti lety jsme dobrovolně vstoupili do svazku společné EU s nadšením a očekáváním. Spousta pozitivních věcí se naplnila. Podpořil se růst průmyslu, máme umožněn volný pohyb osob, zboží a kapitálu, EU nám nabízí ohromné příležitosti. Pro Plzeňský kraj jsou všechny vyjmenované oblasti vrcholně důležité v souvislosti s našimi sousedy - Německou republikou. Mnoho našich obyvatel pracuje v zahraničí, máme společné výrobní závody, je těsná spolupráce ve školství, vědě, výzkumu, kultuře a dalších odvětvích našeho života. Daří se nám dobře a žijeme v míru. Přesto však začínáme mít negativní pocity ze zpráv, které nám předkládají média. Máme pochybnosti o smyslu Green Dealu, zvládnutí současné i budoucí nelegální migrace, narůstání byrokratických bariér. EU za dobu dosavadního českého členství přijala 55 465 předpisů. Z nich bylo 1580 směrnic, 27 299 nařízení, 20 615 rozhodnutí a 5 971 dalších právních aktů, které bývají přímo účinné. Platných je v současné době více než 30 000 z nich a do právního řádu ČR je implementováno přibližně 2 500 předpisů. V tom aby se čert vyznal a v kombinaci s lokajstvím ve službách EU a opomíjenými zájmy České republiky některými našimi vládními reprezentanty a europoslanci může dojít ke zkrácení vnitřní kladu členství v EU. I přesto vše je pro obyvatele Plzeňského kraje výhodné být součástí EU a věřím, že stejně to vnímá většina z vás.

► OSTATNÍ POLITICKÉ STRANY SVŮJ PROSTOR PRO VYJÁDRĚNÍ K TOMUTO TÉMATU NEVYUŽILY. ◀

Pavel ČÍŽEK (STAN)
náměstek hejtmana pro oblast dopravy

V době referenda o vstupu České republiky do Evropské unie jsem s velkou radostí hlasoval pro. Od roku 1990 jsem jako místostarosta a starosta podrobně sledoval tvorbu zákonů a byl jsem často nešťastný z toho, co poslanci schvalovali. Říkal jsem si, že konečně budou poslanci a politické strany směřování k tvorbě rozumných zákonů, zákonů srovnatelných s ostatními zeměmi. Vstup do EU přinesl mnoho dobrých věcí v hospodářství: zahraniční investice, snadný vstup na evropské trhy, volný pohyb zboží, bezproblémové cestování do všech států EU, možnost studia v západní Evropě a také začal přísun evropských dotací. Evropská unie nám dávala při splnění základních pravidel na to, co jsme chtěli. A Česko bylo opravdu kreativní a za 20 let vytvořilo stovky dotačních titulů. Sice jsme za evropské peníze nepostavili dálnice jako Polsko, ale zase jsme rozprostřeli investiční dotace po celém území. I po venkově. Kdybychom v Plzeňském kraji označili každou stavbu dotovanou z EU modře, byla by mnohá města i vesnice celé modré: silnice, obchvaty, kanalizace, čističky, muzea, památky, hřiště. Ale i velké silnice, mosty, železnice, železniční přejezdy. Dotace z EU získával stát, obce, města, firmy i jednotliví občané. Zkoušel jsem se projít po městě a představit si, jak by vypadalo bez toho „náletu evropských peněz“. Vypadalo by chudě, omšele a chybělo by v něm mnoho věcí, které považujeme za samozřejmé. Evropo, díky!

Ivo GRÜNER (SOCDEM)
zastupitel Plzeňského kraje

Plzeňskému kraji a celé ČR přinesl vstup do EU jen samá pozitiva, stali jsme se součástí společenství států, které nás obklopují, a dveře spolupráce se otevřely dokořán. Náš kraj byl svou polohou předurčen, aby byl úspěšný, a to nejen v ekonomické oblasti. Vybudováním dálnice D5 a vstupem investorů především z Bavorska přibýlo mnoho pracovních příležitostí na obou stranách západní hranice pro naše občany! Mohli jsme získávat finanční zdroje z dotací EU - jen v letech 2007-2019 do Plzeňského kraje přiteklo více než 54 mld. Kč. Opravily či vybudovaly se desítky kilometrů silnic, postavily se nové školy a školky, máme tu nová náměstí, nemocnice, sociální ústavy atd. Bez EU by náš rozvoj a prosperita rozhodně trvala podstatně déle! A nakonec, ale rozhodně ne v poslední řadě, jsme získali nové přátele v Horní Falcí nebo Dolním Bavorsku!

Vladislav VILÍMEC (ODS)
zastupitel Plzeňského kraje

Patřím mezi ty krajské zastupitele, kteří před dvaceti lety, o půlnoci z 30. dubna na 1. května, v areálu vlakového nádraží v Alžbětíně symbolicky odvalili pozůstatky železné opony. Byl to výjimečný okamžik. Vstoupili jsme do zóny svobodného pohybu osob, pracovních sil, kapitálu i služeb. Neobešlo se to bez dalšího úsilí, každodenního zápasu o to, jak bude svazek členských států fungovat. Při nedávné senátní cestě do Moldavska jsem si uvědomil, že možná trochu pomíjíme další významný aspekt Evropské unie – od začátku to je a vždy bylo území mírového soužití členských států. A to není z dnešního pohledu úplná samozřejmost. Vstup do Evropské unie přinesl obyvatelům našeho kraje možnost vstoupit na jednotný evropský trh a kraji finanční podporu v dopravě, zdravotnictví nebo při rekonstrukcích památek. Abychom při tom všem neztratili svoji regionální tradici a originalitu, je třeba hlídat, aby si unijní instituce nechtěly nárokovat pravomoci, které jim členské státy nesvěřily. Stačí vrátit se k principu „jednoty Evropy v rozmanitosti“, který doprovázel evropskou integraci od začátku.

Jiří VALENTA (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Začal bych pozitivně! Kraji se díky fondům EU a miliardám z nich podařilo modernizovat a rozšířit silniční síť, např. vybudováním Západního okruhu, či realizovat prodloužení tramvajové dopravy v Plzni na Borská pole, zlepšila se jeho pozice v inovacích, vzrostl mj. také počet vědeckých pracovníků, inkubačních platforem, podpořil se vznik takových center, jako je Techmania, Tech Tower, BIC, DEPO2015 aj. Legitimní otázkou ale zůstává, zda se jedná o skutečný hospodářský přínos EU, nebo to jsou stále jen peníze českých daňových poplatníků, jdoucí oklikou přes Brusel, kde se část „vypaří“. K negativům patří, že do roku 2023 vznikl díky fondům EU pouze jeden nový podnik, a to nejen z důvodu, že Plzeňský kraj byl v celostátním srovnání nejméně podpořeným a v přepočtu na obyvatele získal druhou nejnižší částku s alokací na obyvatele ve výši 3283,- Kč. Bohužel vstup do EU zapříčinil také nevratné poškození našeho zemědělství, kde byl nejspíše úmyslně vyvolán efekt nekonkurenceschopnosti, v kraji typický s Bavorskem.

Postavte na zahradě hotel! Hmyz i planeta to ocení

**Říkají vám něco názvy jako hedvábnice,
chluponožky nebo šedostřky?
Nejen o samotářských včelách
a dalších málo známých opylovačích
se dozvíte na Dni Českého lesa.**

Ten se uskuteční již 15. června od 11 h v Halži u Tachova. Tam budete moci pro tyto živočichy vyrobit třeba i hmyzí hotel.

Opylovačem není jen všeobecně známá včela medonosná. Důležitou roli při opylení planě rostoucích i hospodářských rostlin hrají čmeláci, pestřenky, mouchy, brouci nebo motýli.

„Na letošním Dni Českého lesa představíme návštěvníkům základní skupiny našich hmyzích opylovačů, jejich krásu a význam pro zemědělskou produkci potravin a také pro zachování druhové rozmanitosti v přírodě. Zároveň chceme upozornit na jejich ohrožení a celosvětový úbytek,“ říká Daniela Hlinková z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Šestnáctý ročník akce umožní návštěvníkům prostřednictvím ukázek, přednášek a různých poznávacích a tvořivých aktivit poznat zajímavý svět včel i volně žijících opylovačů. Poradí, kam správně umístit hmyzí hotel a jak podpořit a chránit mizející druhy hmyzu. Představen bude také nový invazní druh: sršeň asijská. Její první hnízdo bylo objeveno a zlikvidováno loni na podzim právě v našem kraji.

Návštěvníky ale čeká i bohatý doprovodný kulturní program. Na akci vystoupí písničkář Daniel Vertigo. Pro děti zahraje divadelní představení soubor Loutky bez hranic. Vstup je zdarma.

Aktuální informace naleznete na www.ceskyiles.nature.cz nebo facebookovém profilu CHKO Český les.

Projekt Zdravá krajina přináší konkrétní výsledky práce

Unikátní projekt Plzeňského kraje Zdravá krajina zahrnuje širokou škálu činností, z nichž nemalou část tvoří osvěta. Sem patří zejména šíření povědomí ohledně zdraví a pestrosti naší krajiny, možností nápravy nevhodného stavu i úskalí, které tato činnost přináší.

V uplynulých měsících proto proběhla řada setkání a jednání s představiteli samospráv i s veřejností, která se týkala aktuálně řešených prioritních oblastí. Řešily se tu konkrétní problémy, představovaly se návrhy a nápady na zlepšování zdraví krajiny v našem okolí.

Pro vybrané prioritní oblasti na území Plzeňského kraje jsou zpracovávány územní studie krajiny, které mapují stávající stav a navrhují opatření k zadržení vody v krajině a zlepšování její adaptační schopnosti na změny klimatu. Součástí těchto studií je i jejich představení široké veřejnosti a projednání konkrétních návrhů s představiteli samospráv, zemědělci a dalšími.

První dvě studie už získaly svoji finální podobu. S konkrétními návrhy se tak mohli seznámit obyvatelé Dobřan-ska a Klatovska, kde první studie probíhaly. Další dvě studie jsou rozpracované. Jedná se o analýzu stavu území povodí Zlatého potoka a povodí Chuchla. Místním obyvatelům budou představeny v nejbližších týdnech.

Koncem dubna proběhl v Plzni druhý ročník konference Zdravá krajina, na němž mohlo více než sto zájemců vyslechnout přednášky z nejrůznějších oborů. Hovořilo se například o komplexních pozemkových úpravách v Plzeňském kraji, dotačních možnostech na financování konkrétních projektů, slovo ale dostali i zemědělci.

Půlmaraton běžel rekordní počet běžců

Do devátého ročníku Půlmaratonu Plzeňského kraje se zaregistrovalo do všech běhů přes 1 700 závodníků. Na půlmaratonské trati vyhrál loňský vítěz Adam Korecký.

Zájem běžců byl letos rekordní. Náročná více než dvacetikilometrová trať přilákala skoro 1 500 mužů a žen a dětské běhy si zaběhlo přes 250 malých závodníků. Plzeňský kraj také přispěl částkou 25 920 Kč na prázdninové pobyty dětí z náhradní rodinné péče v rámci projektu Voda pomáhá. Spokojení byli i ti, kteří neběželi. Doprovodný program byl velmi pestrý, mimo jiné nabídl možnost zkusit si na speciálních tretražérech, jaké to je jet na handbiku.

Absolutním vítězem se s časem 1:15:25 stal opět Adam Korecký. „Obhajoba každého vítězství je těžká, ale v hlavě jsem to měl. Trať jsem si užil a jsem rád, že vyšlo počasí,“ řekl po závodě. Loňskou výhru daroval dětské diabetologii FN Plzeň a podobný plán má i pro letošek.

Na druhém místě doběhl vítěz několika předešlých ročníků Tomáš Eisner, třetí skončil Petr Minařík. Mezi ženami se absolutní vítězkou stala Teodora Chvalová s časem 1:26:35, za ní pak doběhla Kristýna Eisnerová a třetí byla Petra Doležalová.

Nominujte své blízké na Cenu hejtmana za celoživotní přínos Plzeňskému kraji či Cenu hejtmana za záchranu lidského života v roce 2023.

Máte ve svém okolí někoho, kdo se během svého života zasloužil o rozvoj Plzeňského kraje a přispěl tak k jeho dobrému jménu?

Víte o někom, kdo v našem kraji nezištně pomohl osobě v ohrožení života a svým přičiněním jí život zachránil?

Nominace s podrobným popisem navrhované osoby posílejte od 1. 3. do 1. 6. 2024 na adresu: Plzeňský kraj, kancelář hejtmana, Škroupova 18, 306 13 Plzeň nebo elektronicky na cenahejtmana@plzensky-kraj.cz. Formulář lze vyplnit i přímo na: www.plzensky-kraj.cz. Slavnostní předání cen z rukou hejtmana Plzeňského kraje proběhne během slavnostního Galavečera Plzeňského kraje v listopadu 2024.

Navrhuji na Cenu hejtmana za

celoživotní přínos Plzeňskému kraji / záchranu lidského života v roce 2023

Jméno, adresa, telefon a email navrhované osoby:

Popis mimořádných zásluh (možno přiložit životopis) / popis záchrany života:

Moje jméno, adresa, telefon a email: